

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 3 юли 2018 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Борис Велчев

Членове: Цанка Цанкова

Стефка Стоева

Румен Ненков

Кети Маркова

Георги Ангелов

Анастас Анастасов

Гроздан Илиев

Мариана Карагъзова-Финкова

Константин Пенчев

Филип Димитров

Таня Райковска

при участието на секретар-протоколита Росица Симова разгледа в закрито заседание на 3 юли 2018 г. конституционно дело № 11/2018 г., докладвано от съдията Цанка Цанкова

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

Делото е образувано по искане на Общото събрание на съдиите от Търговска колегия на Върховния касационен съд. Иска се да бъде установена противоконституционност на § 8 от Преходните и заключителни разпоредби на Закон за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност (обн., ДВ, бр. 22 от 13.03.2018 год.) (ПЗРЗИДЗБН) в тази негова част, с която се определя начална дата 20.06.2014 год., като дата, от която се прилагат чл. 59 ал. 5 и ал. 6 от Закона за банковата несъстоятелност (ЗБН).

Оспорената разпоредба гласи: „Член 59 ал. 5, 6 и 7 се прилагат от 20.06.2014 год.“. Съгласно чл. 59, ал. 5 ЗБН недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността освен за частта, която всеки от тях би получил при разпределението на осребреното имущество, е всяко прихващане, независимо от това кога са възникнали двете насрещни задължения, което е извършено от кредитор или от банката:

1. след началната дата на неплатежоспособността;

2. след датата на поставянето на банката под специален надзор при условията и по реда на глава единадесета, раздел VIII от Закона за кредитните институции, включващ наложена мярка по чл. 116, ал. 2, т. 2 от същия закон, ако тази дата предшества датата по т. 1.

Ал. 6 на чл. 59 ЗБН гласи: „В случаите по ал. 5 действието на прихващането се отлага до изпълнението на окончателната сметка за разпределение по чл. 104. При продажба на банката като предприятие прихващането има действие след одобряване на сделката от съда по чл. 91, ал. 3.“

Според ал. 7 на чл. 59 ЗБН, чиято конституционност не е оспорена, по исковете по ал. 3 и 5 не се събира предварително държавна такса. Ако искът бъде уважен, следващата се държавна такса се събира от осъдената страна, а ако искът бъде отхвърлен, държавната такса се събира от масата на несъстоятелността.

В искането се поддържа, че разпоредбата на § 8 от ПЗРЗИД на Закона за банковата несъстоятелност в тази негова част, с която се твърди, че е придадено обратно действие на чл. 59 ал. 5 и ал. 6 ЗБН, е противоконституционна поради противоречие с принципите за правова държава /чл. 4, ал. 1/, равенство на гражданите пред закона /чл. 6, ал. 2/ и с чл. 17, ал. 1 и чл. 121, ал. 1 от Конституцията на Република България.

Производството по делото е във фазата по допустимостта на искането.

Съдът е сезиран от субект по чл. 150, ал. 1 от Конституцията. В своята практика Конституционният съд последователно поддържа, че Общите събрания на колегиите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд могат да сезират Конституционния съд на основание чл. 150, ал. 1 от Конституцията /така Решение № 3 от 2005 г. по к.д. № 2/2005 г./.

Конституционният съд е компетентен да се произнесе по направеното искане, тъй като съгласно чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията негов предмет е установяването на противоконституционност на разпоредба на закон.

По така очертания предмет Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост, поради което не е налице пречка по чл. 21, ал. 6 от Закона за Конституционен съд /ЗКС/ за допускането му.

Искането съдържа необходимите реквизити и отговаря на изискванията на чл. 17 ЗКС и чл. 18 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС). Излагат се съображения за противоконституционност, като се поддържа, че с приемането на оспорената част на § 8 от ПЗРЗИДЗБН законодателят е преуредил приключени към момента на изменение на закона правоотношения. Според вносителя на искането, налице е класическата хипотеза на ретроактивност и по този начин се нарушават правната сигурност и придобити права, както и доверието в правната система.

С оглед на изложеното Конституционният съд намира, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да бъдат конституирани като заинтересовани институции Народното събрание, президентът на Република България, Министерският съвет, министърът на финансите, министърът на правосъдието, Комисията за финансов надзор, Омбудсманът, Върховният административен съд, Българска народна банка,

Фондът за гарантиране на влоговете в банките и Висшият адвокатски съвет.

На основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да се отправи покана да предложат становище следните организации: Асоциация на банките в България, Национален съюз на синдиците, Асоциация на синдиците в България, Арбитражният съд при Българската търговско-промишлена палата, Институт за пазарна икономика, Фондация “Български адвокати за правата на човека“ и Асоциация за европейска интеграция и права на човека.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС да се поканят да дадат писмено правно мнение проф. д.ю.н. Ангел Калайджиев, проф. д-р Анелия Мингова, проф. д-р Валентина Попова, проф. д-р Григор Григоров, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Огнян Герджиков, проф. д-р Огнян Стамболиев, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Поля Голева, проф. д-р Силви Чернев, проф. д-р Тенчо Колев и доц. д-р Анета Антонова.

С оглед на изложеното и на основание на чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията и чл.19, ал.1 ЗКС, Конституционният съд на Република България

О П Р Е Д Е Л И :

Допуска за разглеждане по същество искането на Общото събрание на съдиите от Търговска колегия на Върховния касационен съд за установяване на противоконституционност на § 8 от Преходните и заключителни разпоредби на Закон за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност (обн., ДВ, бр. 22 от 13.03.2018 год.) в частта: „Чл. 59 ал. 5 и ал. 6 се прилагат от 20.06.2014 год.“.

Конституира като заинтересовани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет,

министъра на финансите, министъра на правосъдието, Комисията за финансов надзор, Омбудсмана, Върховния административен съд, Българска народна банка, Фонд за гарантиране на влоговете в банките и Висшия адвокатски съвет, които в 30-дневен срок да представят становища по предмета на делото.

Отправя покана до: Асоциация на банките в България, Национален съюз на синдиците, Асоциация на синдиците в България, Арбитражния съд при Българската търговско-промишлена палата, Институт за пазарна икономика, Фондация "Български адвокати за правата на човека" и Асоциация за европейска интеграция и права на човека, които да изразят становище по предмета на делото в 30-дневен срок.

Отправя покана до проф. д.ю.н. Ангел Калайджиев, проф. д-р Анелия Мингова, проф. д-р Валентина Попова, проф. д-р Григор Григоров, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Огнян Герджиков, проф. д-р Огнян Стамболиев, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Поля Голева, проф. д-р Силви Чернев, проф. д-р Тенчо Колев и доц. д-р Анета Антонова, които могат да дадат писмено правно мнение по въпросите, предмет на делото в 30-дневен срок.

Преписи от определението и искането да се изпратят на заинтересованите институции и на поканените организации и лица.

Препис от определението да се изпрати и на Общото събрание на съдиите от Търговска колегия на Върховния касационен съд, което може да представи допълнителни съображения и доказателства в същия срок.

Председател:

Борис Велчев